

A rehabilitáció lehetőségei, új irányjai reumatológusok számára

Dr. Fazekas Gábor
tanszékvezető egyetemi tanár

Az orvos- és egészségtudomány területei

- **Prevenció**
- **Gyógyítás**
- **Rehabilitáció**
- **Krónikus ellátás**

Problémát okoz

még az orvosok jelentős része sincs teljesen tisztában az orvosi
rehabilitáció fogalmával, tartalmával, feladataival

**A rehabilitációt a krónikus ápolással,
az állapot fenntartó szanatóriumi kezeléssel, a rekreációval
mossák össze leggyakrabban**

A rehabilitáció definíciója

Rehabilitáción azt a szervezett segítséget értjük, amit a társadalom nyújt a *fogyatékos embernek*, hogy megmaradt képességeivel *ismét elfoglalhassa helyét a közösségben*

A rehabilitáció

- orvosi
- nevelési
- foglalkozási
- szociális intézkedések

tervszerű, együttes és összehangolt, az egyénre szabott alkalmazása, amiben a *fogyatékos ember tevőleges részvétele nélkülözhetetlen*

A fogyatékos ember

A fogyatékoság

Annak az állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy

- érzékszervi
- mozgásszervi
- értelmi
- kommunikációs **képességei**

számottevően **elmaradnak az emberek átlagától** és ez egyes **tevékenységek elvégzését akadályozza,**
a **közösségi életben való részvételét korlátozza**

A fogyatékoság nem zárja ki az egészséget, nem betegség!

egészség – betegség
funkcióképesség – fogyatékoság

A fogyatékoság szemlélete

SÉRÜLÉS, BETEGSÉG

EGYÉN – KÖRNYEZET

FOGYATÉKOSSÁG

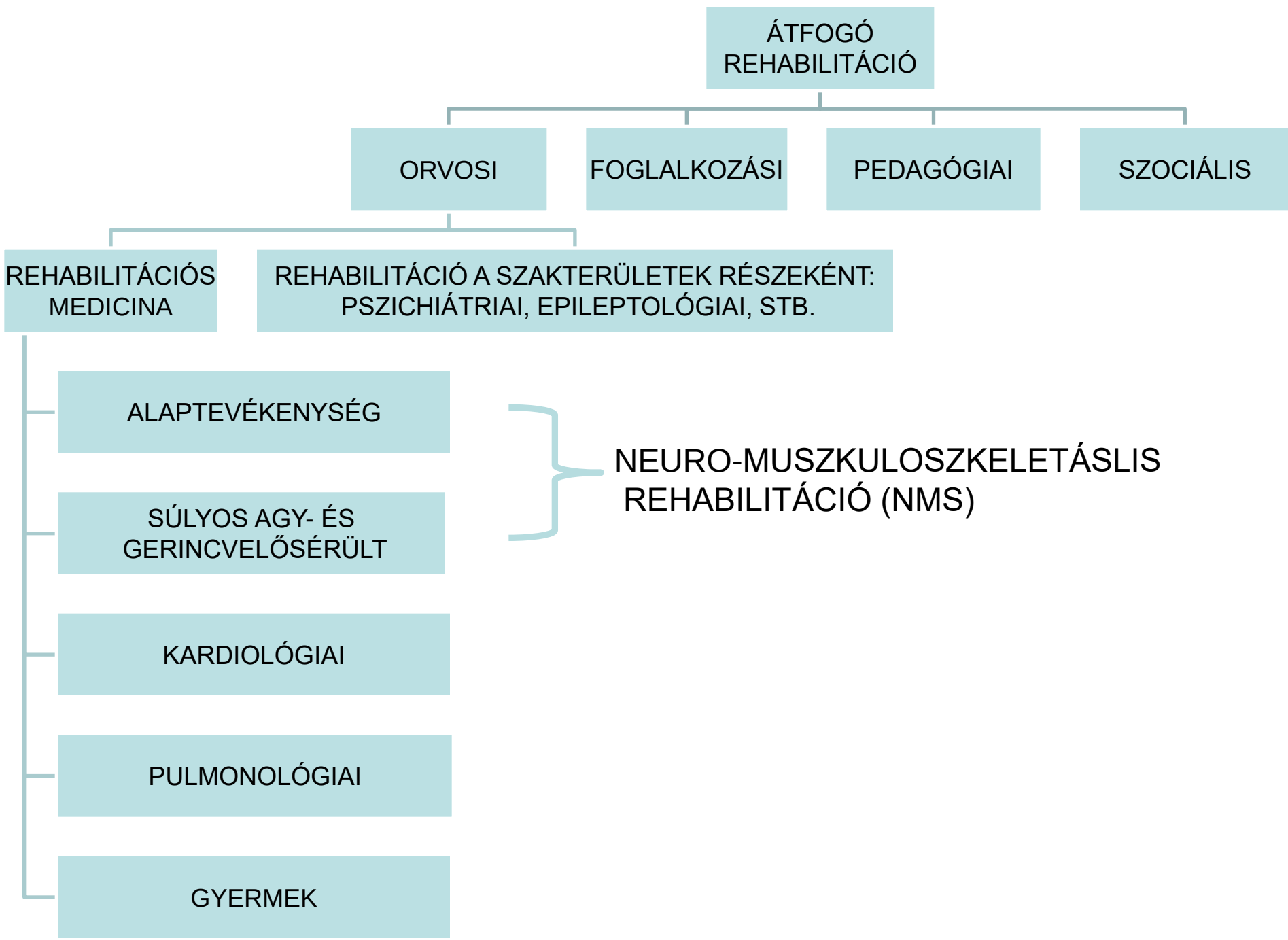
KÖRNYEZET
alakítása

FOGYATÉKOSSÁG

ÉRINTETT SZEMÉLY
teljesítményének növelése

Funkcionális szemlélet

Végtaghiányhoz vezethet: a baleset, a diabetes, érbetegség, vagy fejlődési rendellenesség egyaránt

Funkcionális szemlélet

Hemiparesist okozhat: stroke, traumás agysérülés, SM, daganatos elváltozás, műtéti beavatkozás

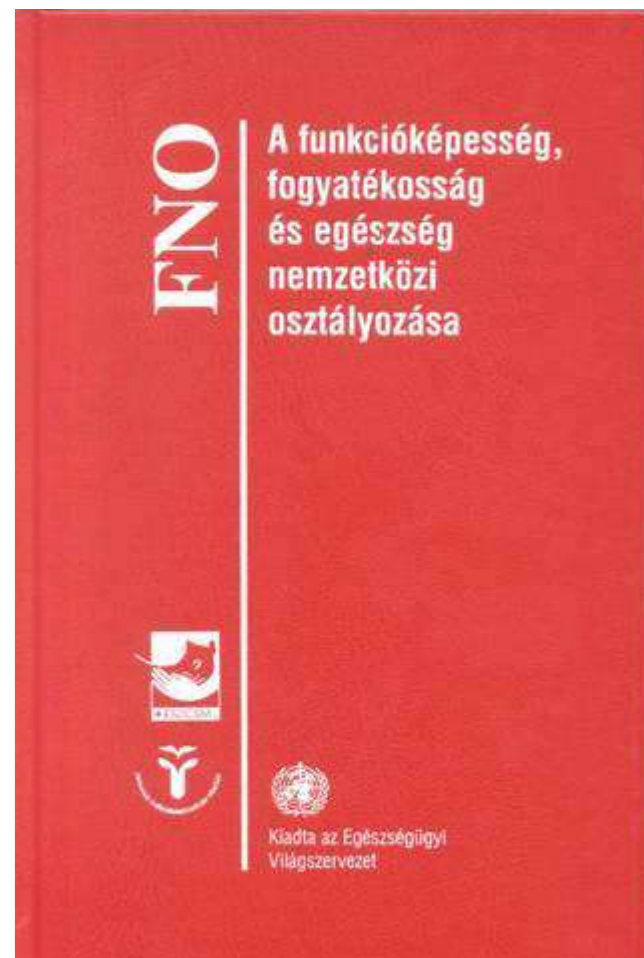

A rehabilitációs terv készítése: a funkcionális állapoton alapul

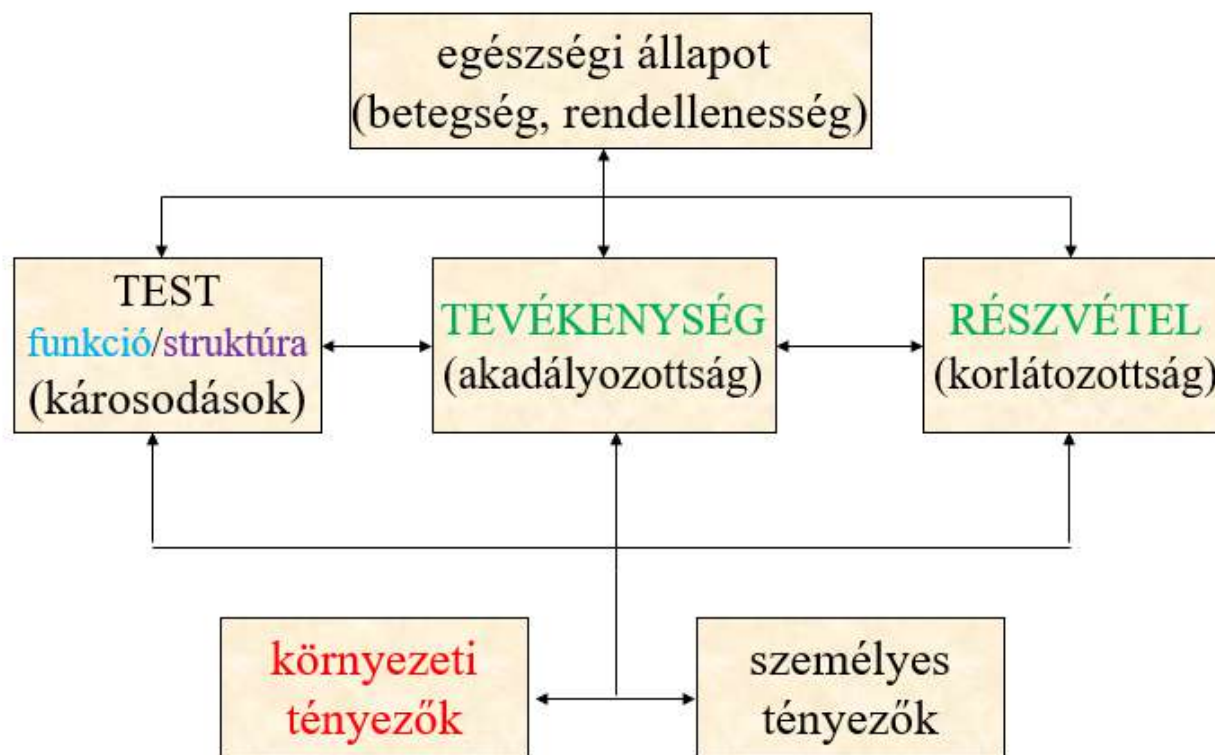

A WHO jelenlegi osztályozási rendszerei

- **OENO**
- **BNO**
- **FNO: Funkcióképesség, fogyatékosság és egészség Nemzetközi Osztályozása (ICF)**

FNO: szemlélet és kódrendszer

- **testi funkciók: b**
- **testi struktúrák: s**
- **tevékenység és részvétel: d**
- **környezeti tényezők: e**

FNO

Testi funkciók:

- Ízületi mozgékonyság funkció: b710
- Izomerő funkció: b730

Tevékenység és részvétel:

- Kéz- és karhasználat: d445
- Járás: d450
- Öltözködés: d540
- Étkezés: d550

Minősítés

xxx.0	nincs probléma (0-4%)
xxx.1	enyhe probléma (5-24%)
xxx.2	mérsékelt probléma (25-49%)
xxx.3	súlyos probléma (50-95%)
xxx.4	teljes probléma (96-100%)

FNO szerinti kódolás: RA-s beteg

b Testi funkciók

- **b 730.3 izomerő funkció: súlyos probléma**
- **b 710.2 ízületi mozgékonyági funkciók: mérsékelt probléma**

d Tevékenység és részvétel

- **d 450.4 járás: totális probléma (járásképtelen)**
- **d 445.3 kéz- és karhasználat: súlyos probléma**
- **d 540.3 öltözködés: súlyos probléma**
- **d 550.2 étkezés: mérsékelt probléma**

Rokkantság

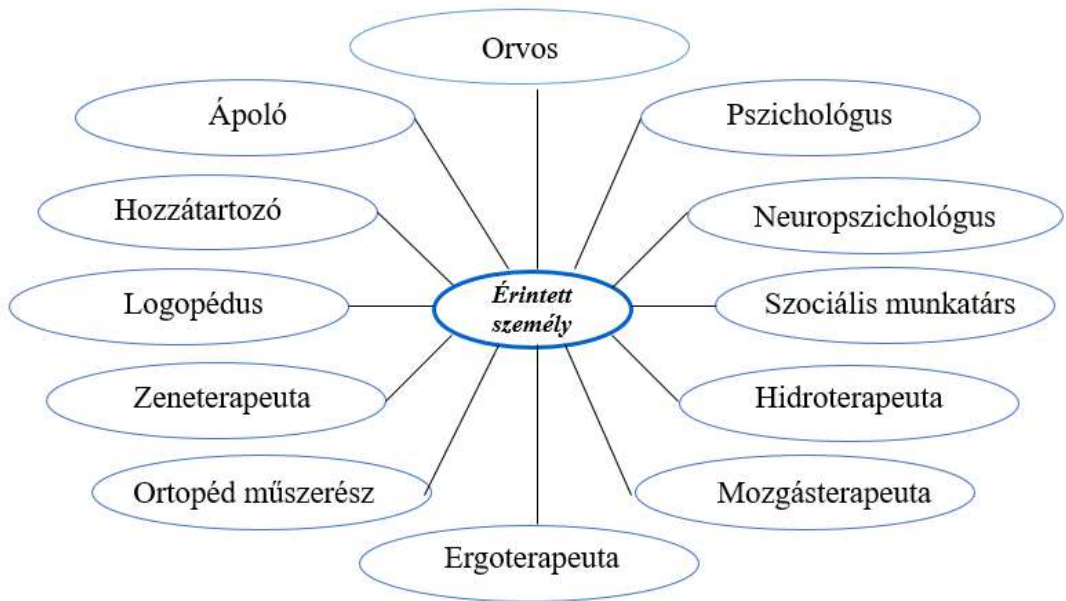
- Az FNO **nem** használja rokkantság kifejezést, ez jogi kategória

Komplex minősítés alapján:

- A-kategória: 60% feletti egészségi állapot
- B1: 51-60% közötti, rehabilitációs ellátás
- B2: 51-60% közötti, rokkantsági ellátás
- C1: 31-50% közötti, rehabilitációs ellátás
- C2: 31-50% közötti, rokkantsági ellátás
- D: 30% alatti, rokkantsági ellátás
- E: 30% alatti, önellátásra nem képes, rokkantsági ellátás

Összetéveszthető fogalmak

- Utókezelés
- Komplex kezelés
- Rehabilitáció

A rehabilitáció főbb jellemzői

- Funkcionális diagnosztika
- Összetett emberszemlélet – az érintett személyt „egészben”, környezetében elhelyezve vizsgálja
- Az érintett személy aktív részvételére épülő, funkcionális célokat kitűző rehabilitációs terv
- Multidiszciplináris/multiprofessionális team

A rehabilitáció szakaszai

- Akut
- Posztakut

- Rehabilitáció
krónikus
állapotokban

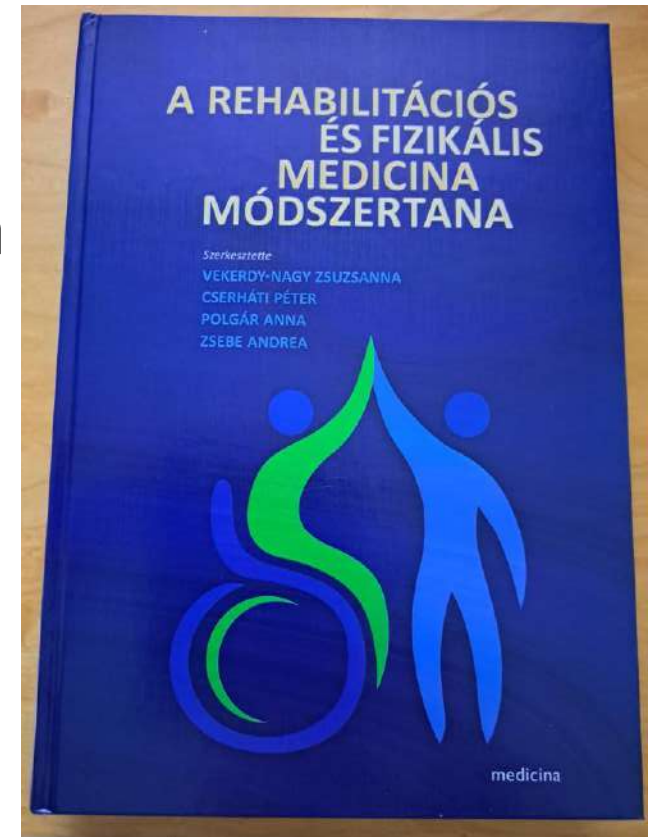
A rehabilitáció lehetséges szinterei

- Sokprofilú kórház vegyes profilú rehabilitációs osztálya
- Rehabilitációs szakkórház
- Nappali kórház
- Járóbeteg-ellátás
- Lakóközösségi rehabilitáció

A rehabilitációs program elemei

- Gyógytorna
- Hydroterápia/balneoterápia
- Ergoterápia
- Computerizált interaktív terápia
- Segédeszköz ellátás
- Pszichológia
- Betegoktatás
- *Fizikóterápia*
- *Masszázs*
- *Gyógyszeres kezelés*

Botulinum toxin kezelés

- Fokális dystonia
- Spaszticitás
- Fájdalomcsillapítás
- Kozmetikai felhasználás

Gyógytornával, az átfogó rehabilitációs program egyéb elemeivel együtt!

Computerizált interaktív terápia

Felső végtagi funkciójavítás

Felső végtagi funkciójavítás

Robotos és nem robotos Interaktív járástréning

Járás szabad felületen, dinamikus testsúly tehermentesítéssel

Exoskeletonok

Exoskeletonok

Mobilizálás, járás újratanulása

Felállás-járás
előkészítés

Járás
újratanulása
futópadon,
tehermentesítéssel,
robot
segítségével

Járás
szabad
felületen,
részleges
tehermentesítéssel,
robottal

Járás gyakorlása
futópadon, részleges
tehermentesítés,
robot nélkül,
járásminta
„finomhangolására”

Járás szabad
felületen,
testen
viselhető
exoskeleton
robottal

Funkcionális elektromos stimuláció

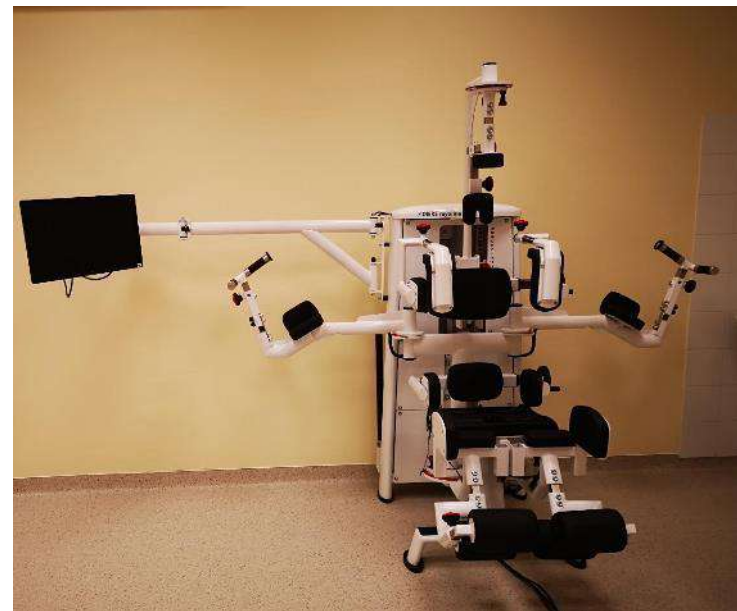
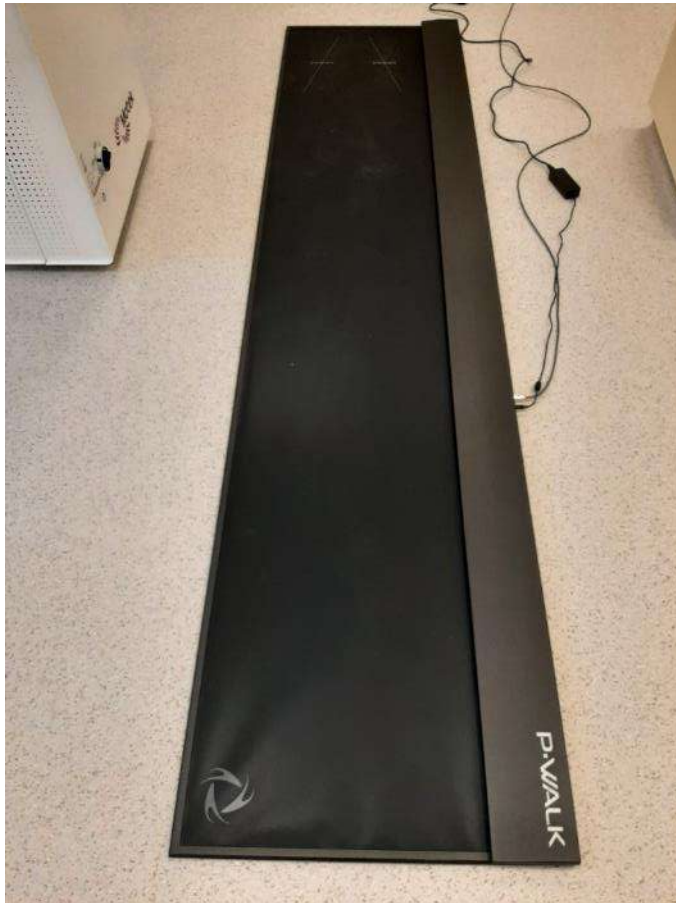
Eszköz nélkül

Eszközzel

Mozgáselemzés

Hogyan alkalmazzuk?

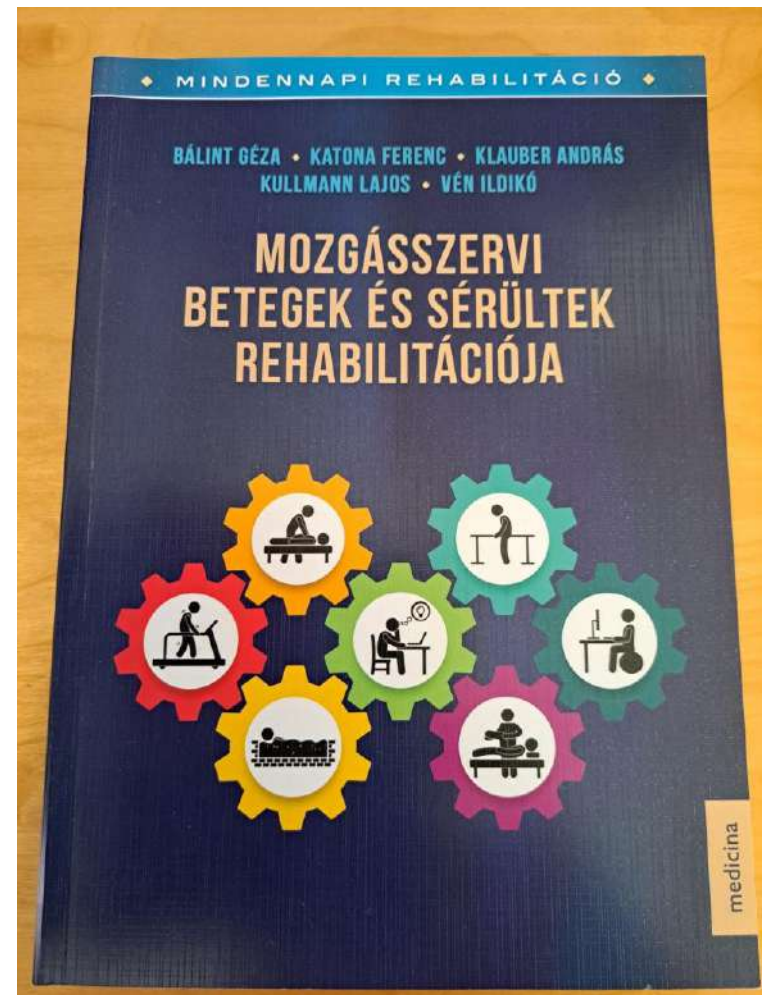
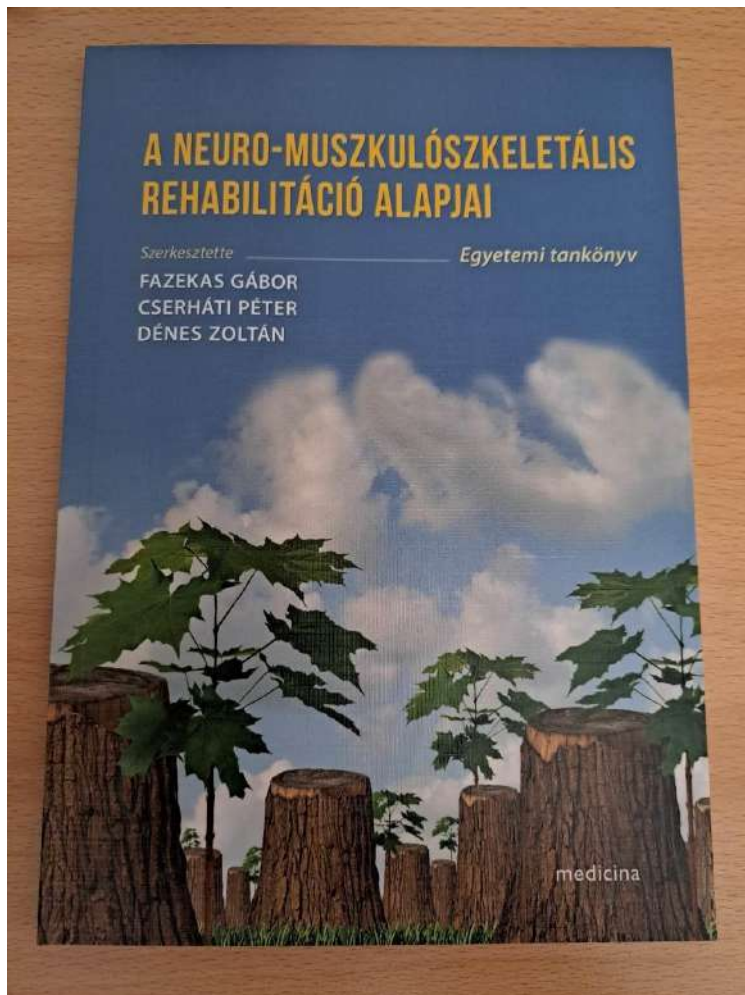
- Átfogó rehabilitációs program keretében
- Hagyományos terápiával, más beavatkozásokkal összehangolva, egymásra építve
- A funkciózavar mértékének, változásának megfelelően váltják egymást az eszközök
- Centrumokban elsősorban

Irodalom

- Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.): Rehabilitációs orvoslás. Medicina könyvkiadó, Budapest, 2010. ISBN: 978 963 226 276 5
- Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.): Bizonyítékokon alapuló rehabilitációs medicina. Medicina könyvkiadó, Budapest, 2017. ISBN: 978 963 226 604 6
- Vekerdy NZS, Cserhádi P, Polgár A, Zsebe A (szerk.): A rehabilitációs és fizikális medicina módszertana. Medicina könyvkiadó, Budapest, 2023:55-60. ISBN: 978 963 226 856 9
- Fazekas G, Cserhádi P, Dénes Z (szerk.): A neuro-muszkulóskeletalis rehabilitáció alapjai. Medicina könyvkiadó, Budapest.2023. ISBN: 978 963 226 901 6
- Fazekas G: Rehabilitáció, fizioterápia. In: Gaál Csaba (szerk.) Sebészet, 12. kiadás, 22. fejezet, Medicina, Budapest, 2024. 452-464. ISBN: 978 963 226 572 855 2
- Bálint G, Katona F, Klauber A, Kullmann L, Vén I (szerk). Mozgásszervi betegek és sérültek rehabilitációja. Medicina, Budapest, 2023. ISBN 978 963 226 858 3
- Fazekas G, Klauber A, Komoly S. (szerk.): A neurorehabilitáció alapjai (2., bővített kiadás). Medicina könyvkiadó, Budapest, 2024. ISBN 978 963 226 928 3

Irodalom

EFRR

SCIENTIFIC
COMMITTEE

PROGRAM

WORKSHOP
TOPICS

REGISTRATION

ABSTRACT

VENUE

ACCOMMODATION

SOCIAL
PROGRAM

USEFUL
INFORMATION

ABOUT
BUDAPEST/HUNGARY

18th CONGRESS OF THE EUROPEAN FORUM FOR RESEARCH IN REHABILITATION (EFRR)

*INTEGRATING REHABILITATION RESEARCH
INTO CLINICAL PRACTICE*

28-31 August 2025

Venue: Danubius Hotel Helia, Budapest

www.efrr2025.com

www.efrr2025.hu

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

fazekas.gabor@med.u-szeged.hu